

Departement

57 MOSELLE

Guide: pag. 227 – 232

(REISVOLGORDE is NIET goed!!!)

Atlas: ANWB Michelin Toeristische Wegematlas Frankrijk 2018

(GROEN omcirkeld) (alles is OOST)

Plaats + blz. Guide	Waar ligt het	Tekst uit de Guide
Ancy-Domot (sur-Moselle) 65 G1	49°03'20.30 N 06°03'33.70 O = ingang	a.Gemeentelijk kerkhof: sepulture van generaal Jean du Teil de Beaumont (ENG+FR+FR). Na een mooie carrière in de legers van de Revolutie wordt hij in 1798 inspecteur-generaal van de post in de 3 ^e militaire divisie, daarna in 1800 commandant van de plaats Metz. Pensioen in 1813. (Links van het hart van het kerkhof, langs de omheinende muur, een piramide)
Bitche 68 B1	49°03'15.60 N 07°25'11.20 O = ingang	a.Route de Sarreguemines, op het gemeentelijk kerkhof, de sepulture van Charles de Creutzer (ENG), generaal. Luitenant, aide de camp van geberaal Gudin in 1801. Hij dient in de Grande Armee (1806-1807). Escadronschef in 1809, brigade-generaal in 1813, hij dient te Kulm (UM?). (Obelisk, omgeven door een hekje, de inscripties bestaan niet meer)
Boulay-Moselle 46 C5	49°11'04.80 N 06°29'38.70 O = zoeken! Vlakbij!	a.5-7 en 9, rue du Colonel-Ving, een boshuis, dat tegenwoordig heet: l'Ancien Château. Geboortehuis van Pierre-Joseph de Ligniville (FR). Begonnen bij de 1 ^e dragons in 1798. Hij dient te Marengo en wordt aide de camp van generaal Beker (1805-1809). Gewond te Austerlitz, hij wordt kapitein in 1806 en dient in Pruisen en Polen. Escadronschef in 1809. Hij wordt aide de camp van maarschalk Masséna en dient te Portugal en Spanje, daarna in Saksen. Kolonel van het 13 ^e dragons. Hij neemt deel aan de campagne van Frankrijk. Hij wordt ridder van het Empire in 1809.
Buchy 66 B2	48°58'47.70 N 06°16'41.60 O	a.Het kasteel van Buchy werd iets voor de Revolutie verworven door Francois Barbé-Marbois (ENG), gedeputeerde in 1795, minister van Financiën van 1801-1806, president van het Cour des comptes in 1808, senator en graaf van het Empires in 1813. Het kasteel domineert het dorp en is privé-eigendom.
Rurange-lès-Thionville 45 H4	49°16'38.00 N 06°13'55.30 O = mairie, vragen	a.Het kasteel van Loge, gebouwd in de 17e eeuw, werd eigendom van Nicolas Marchant (FR), burgemeester van Metz van 1806-1815. Baron van het Empire in 1810, (privé bezit)

<p>Courcelles-Chaussy 66 B1</p>	<p>49°06'26.40 N 06°24'22.10 O = mairie</p> <p>49°06'50.80 N 06°24'03.80 O = ingang</p>	<p>a.Het kasteel Urville werd eigendom van Jean-Baptiste de Semellé FR+FR). Batillionchef in 1795, hij dient in Italië (1797-1801). Kolonel van het 24e ligne, hij dient in Oostenrijk, Pruisen, daarna gewond te Eylau. Brigade-generaal in 1807, hij dient te Spanje en wordt baron van het Empire (1808). Divisie-generaal in 1811, hij dient te Saksen. Het kasteel werd door de generaal verworven in 1809 (privé eigendom)</p> <p>b.Rue de l'Église, (nu: Allée du Joli Bois) op het gemeente kerkhof, de sepulture van generaal Semellé. Opschrift in de Guide. (Aan het einde van de eerste allee links en rechts van het monument van de slachtoffers van de oorlog van 1870)</p>
<p>Gorze 65 G1</p>	<p>49°03'13.90 N 05°59'49.50 O</p> <p>49°03'02.60 N 05°59'53.60 O = midden chemin de Saint-Clément, zoeken</p>	<p>a.Place du Château: een PC op de voorgevel van het oude bisschoppelijke paleis, oud-militair hospitaal, nu rusthuis. Opschrift in de Guide.</p> <p>b.op 1 km van de kerk langs de chemin de Saint-Clément, passeert men de hermitage Saint-Clément (NIETS). Vlak bij deze kapel markeren enkele cypressen de plek, waar zijn begraven in gezamenlijke graven de 147 militairen, overleden te Gorze, het grootse deel aan tyfus.</p>
<p>Hayange 45 G3</p>	<p>49°19'45.50 N 06°03'56.30 O = begin rue de Wendel, bij rotonde</p>	<p>a.Rue de Wendel, in de hoek van een pleintje, tegenover de school: geboortehuis van Gabriel-Jean-Joseph Molitor (FR+ENG+NED). Het gebouw is nu de gemeentelijke bibliotheek.</p> <p>Divisie-generaal in 1800, hij dient in Italië (1805), daarna in Dalmatië (1806). In 1807 is hij in Stralsund. Graaf van het Empire in 1808. Hij dient te Aspern en Wagram. In 1810 dient hij te Holland, daarna in 1814 te Frankrijk. Een fresco stelt de terugkeer van de generaal naar zijn vaderland voor.</p> <p>-Binnen een interieur, dat niet lijkt op het Empire, een buste en een PC ter herinnering aan hem. Opschrift in de Guide.</p>
<p>Héming 67 G5</p>	<p>48°41'43.40 N 06°58'14.00 O = begin vh dorp van deze weg</p>	<p>a.Route (nu: chemin!) de Xouaxange op het Gemeentelijk kerkhof:</p> <p>- Charles Grandjean (ENG+FR), generaal. Hij dient te Novi, Engen en Hohenlinden. Brigade-generaal in 1805, hij dient in de Grande Armée (1805-1807), te Danzig en te Stralsund. Hij wordt gewond te Wagram. Baron van het Empire in 1810, hij dient opnieuw te Saksen.</p> <p>- Hubert Perrin. Kolonel (ENG), baron van het Empire in 1813. Hij trouwt met een dochter van generaal Grandjean. (Beiden zijn begraven in dezelfde sepulture, bestaande uit twee gevallen stenen met een urn er boven op, 13^e rij, links van de ingang.) (nb. Beschrijving vd graven in artikel)</p>
<p>Hôpital (le) 47 E5</p>	<p>49°09'28.60 N 06°43'55.30 O</p>	<p>a.De stad heeft een PC geplaatst ter ere van generaal Michel Ordener (FR+FR+ENG). Geplaatst op de voorgevel van het stadhuis. Opschrift in de Guide.</p>

	<p>49°08'01.10 N 06°11'42.10 O = ingang</p> <p>49°06'36.10 N 06°11'58.60 O = ingang (groot!)</p> <p>NB: ad.c: ligt ernaast! Meteen doen!</p> <p>49°07'56.30 N 06°11'32.90 O = ingang naast a!</p>	<p>KERKHOVEN</p> <p>a. Rue des Deux-Cimetières, op het militaire kerkhof van Metz-Chambièrre, een belangrijk monument, links van de kapel, waar rust Nicolas Razout (FR). Kolonel in 1805, hij dient te Oostenrijk, Pruisen, Polen. Brigade-generaal in 1807 en divisie-generaal in 1811. Hij wordt graaf van het Empire in 1813. Opschrift in de Guide. Op de obelisk: CI-GIT-UN-BRAVE</p> <p>b. rue du Roi-Albert, het cimetière de l'Est. Hier rusten op het oude gedeelte, te beginnen bij het middelpunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jacques Ardant de Beublanc de Masjambost (FR), kolonel bij de genie. (groot monument, alle west) - Jean-Baptiste Chartener NIETS, officier, ridder van het Empire (1809). Opschrift in de Guide. (Obelisk op een horizontale dalle, 3^e tombe in de 1e allee links, westkant) - Gilbert-Jean-Baptiste Dufour (FR), Commissaris betaalmeeester van de Keizerlijke Garde, baron van het Empire (allee west) - Jean Louis Peupion (NIETS), kapitein van het 5e artillerie te voet. (piramide met militaire versiering met er bovenop een urn) - Charles Prétet (ENG = foto graf), dient in de artillerie, verbindings-officier van de Keizer, baron van het Empire in 1814. Lang opschrift (in de Guide). (obelisk, 2e sepulture rechts, allee oost) - Pierre Prost (NIETS), majoor der artillerie, nam deel aan de verdediging van Metz in 1814 en 1815. (piramide, omgeven door een hekje) - Antoine Rousseaux (FR). Brigade-generaal in 1803, daarna divisie-generaal en baron van het Empire in 1811. Opschrift in de Guide. (Kolom met een urn er op, vlakbij de sepulture van Prétet) <p>c. Avenu de Blida: het kerkhof van Chambièrre: sepulture van Nicolas Marchant (FR), burgemeester van Metz tijdens het Empire (bij de entree rechts)</p>
<p>Neufgrange 67 G1</p>	<p>49°04'38.70 N 07°04'05.50 O = kerk. Zoeken!</p>	<p>a. Een doodskapelletje werd opgericht door Roget de Belloguet (NIETS) naast de kerk. Een marmeren PC werd bevestigd op de buitenkant van de muur van het schip van de kerk na de verwoesting in 1961. De kapel is gewijd aan generaal en baron van het Empire Roget de Belloguet,</p>

		gestorven te Rémelfing in 1832.
Pange 66 B1	49°05'08.40 N 06°21'24.60 O = ingang 49°05'04.50 N 06°21'14.50 O	a. Gemeentelijk kerkhof: familie-sepulture, waarin rust Marie-Jacques Thomas de Pange (FR). Kamerheer van de Keizer (1809). Graaf van het Empire (1810). Kolonel van het 2 ^e regiment van de gardes d'honneur in 1813. Hij dient tijdens de campagne van Saksen. - hier rust ook: Joséphine-Adolphine-Félicité Mouton (FR), dochter van de graaf van Lobau b. Het kasteel werd eigendom van graaf Thmas de Pange, die er in 1812 Keizerin Marie-Louise ontving.
Phalsbourg 68 A4	48°46'06.00 N 07°15'31.50 O = ingang 48°46'03.40 N 07°15'31.70 O = mairie, zie museum 48°46'01.40 N 07°15'31.56 O 48°46'04.10 N 07°15'13.20 O = ingang	WONINGEN a. Vlakbij het stadhuis, op de hoek van de straten Lobau en Erckmann, het geboortehuis van George Mouton (ENG+FR) een PC. Vrijwilliger in 1792, kolonel van het 3 ^e ligne in 1803, brigade-generaal in 1805, aide de camp van de Keizer. Hij dient te Austerlitz, in Pruisen, in Polen, gewond te Friedland. Divisie-generaal in 1807. Hij dient te Spanje en Oostenrijk (hij onderscheidt zich te Landshut, Eckmühl, Essling en Wagram.) Graaf van het Empire in 1809. Hij dient opnieuw te Rusland, te Lützen. Krijgsgevangen te Dresden. Hij dient te Waterloo. Opschrift in de Guide. MONUMENTEN a. Tegen de zijmuur van het stadhuis een monument ter herinnering aan Erckmann en Chatrian FR), auteurs van 'l'Histoire d'un Conscrit de 1813' en van 'Waterloo'. b. Op de Place d'Armes het standbeeld van generaal Mouton (werk van Jaley). Op de sokkel twee bas-reliëfs, die voorstellen 'De verovering van Burgos' op 10 nov. 1808 en 'Le passage du pont de Landshut' op 21 april 1809 (en niet 1808!). Lang opschrift in de Guide. c. Bij het verlaten van de stad richting Sarrequemines. Op een plein vlakbij een rotonde, het monument voor de Phalsbourgeois, gestorven tijdens de oorlog van 1914-1918. Dit herinnert tevens aan de belegeringen van 1814, 1815 en 1870. - belegering van 1814: van 9 jan. – 12 april. 1150 man van het 6 ^e léger, het 7 ^e chasseurs à cheval en het 8 ^e hussards, onder bevel van batallioanschef Mouton , verzetten zich tegen verschillende Russische detachementen van graaf Pahlen (DUI) , iets later vervangen door de Badois (?). - belegering van 1815: van 30 juni – 4 aug. verzet door 2200 man van drie batallions van de garde nationale van de Vosges en de la Meurthe, twee artillerie-compagnies te voet en twee compagnies veteranen, onder bevel van kolonel Barthélemy. Inscripties op linker- en rechterkant. Opschrift in

	<p>48°46'03.40 N 07°15'31.70 O = zie mairie</p> <p>48°45'59.30 N 07°15'52.20 O = ingang</p>	<p>de Guide. (het medaillon stelt voor: baron Parmentier (FR). (hij was gedurende drie belegeringen burgemeester van Phalsbourg). (Het andere medaillon stelt voor: commandant Taillant (FR))</p> <p>MUSEUM</p> <p>a. het stadhuis het gemeente museum, dat documenten en souvenirs bewaart over generaal Mouton. Een tentoonstelling over de belegeringen van 1814 en 1815 maken dit compleet.</p> <p>KERKHOF</p> <p>a. Op het gemeentelijk kerkhof, route de Saverne (N4):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jean-Baptiste Boyer (FR+ foto graf), majoor der cavalerie, baron van het Empire in 1813. Opschrift in de Guide. (een kolom met een urn er op.) - Jacques Metzinger, (NIETS + foto graf). in dienst 1792, kapitein bij het oostelijk leger, kolonel van het 128e ligne van 1811-1813. Gewond te Jacobowo in Rusland op 31 juli 1812. Opschrift in de Guide. (Stèle met militaire ornamenten en het Kruis van het Legioen van Eer) - Charles Micheler(ENG+ foto graf) Begonnen bij de Garde aux grenadiers à pied. Hij wordt kapitein adjudant-majoor bij het 3e tirailleurs, daarna batallionschef bij het 8e tirailleurs. Ridder van het Empire (1808). Gewond door een kanonskogel te Essling. Opschrift in de Guide. (stèle met gekruiste degens en kruis van het Legioen van Eer, links van de sepulture van Metzinger) - Charles Parmentier (foto graf). Burgemeester van Phalsbourg, baron van het Empire in 1813. Opschrift in de Guide. (obelisk met er op wapens, hoofdallee links, 8e graf) <p>Jean-Raphaël Vidal (NIETS + foto graf). Kapitein adjudant-majoor in 1813. Hij neemt deel aan 13 campagnes. Geschiedkundige, hij maakt aantekeningen tijdens de campagnes van 1813, 1814 en 1815. Zij dienen voor Émile Erckmann en Alexandre Chartrian tot stof voor hun romans. Zijn routekaarten zijn in het stadsmuseum. (obelisk met marmeren plaat, grafschrift slecht te zien.)</p>
<p>Rémelfing 47 G5</p>	<p>49°05'33.50 N 07°05'27.30 O</p>	<p>a. Vanaf het begin van de 19e eeuw wordt het kasteel van Rémelfing eigendom van Dominique Roget de Belloguet (NIETS). Brigadeschef bij de 13e dragons in 1797. Hij dient hij het leger der Rijn, daarna bij het leger van Helvetia (1789-1800). Brigade-generaal, hij dient te Oostenrijk, Pruisen, Polen en in Spanje in 1808. Hij wordt baron van het Empire</p>

		in 1810.
Rodemack 45 H2	49°28'05.40 N 06°14'01.60 O	a.85, rue du Général-Simmer, geboortehuis van Francois-Valentin Simmer (FR+FR+ foto huis). Kapitein in 1797. Hij dient te Oostenrijk en in Pruisen. Escadronscheff bij de staf van het 7 ^e legercorps. Hij wordt gewond te Friedland. Hij dient daarna te in Spanje en Portugal, daarna te Essling en Wagram. Opnieuw in Spanje als adjudant-commandant chef bij de staf. Hij wordt baron van het Empire in 1810. Hij dient bij Moskowa, wordt brigade-generaal, hij dient bij de Berezina, daarna in Saksen, Frankrijk en België. PC met het wapen van de generaal.
Saint-Avold 67 E1	49°06'16.40 N 06°42'21.20 O	a.Rue des Américains, stadhuis, oud kasteel. Werd in 1815 eigendom van generaal Georg Kister (ENG). Kolonel in 1797, brigade-generaal in 1799. Hij dient te Austerlitz, daarna bij Auerstadt. Baron van het Empire in 1808. Hij is commandant van het leger te Salzburg in 1809 en te Danzig in 1811. Burgemeester van Saint-Avold.
Saint-Epvre 66 C2	48°58'25.60 N 06°26'16.10 O 48°58'28.40 N 06°26'13.80 O	a.In de crypte van de parochiekerk rust Henri-Jean-Baptiste Marguerie (FR als pdf). Vrijwilliger in 1800 bij het 5 ^e dragons, onderluitenant in 1804. Hij treedt in dienst in Holland en wordt aide de camp van de Koning van Holland. Kapitein in 1806, escadronscheff en majoor in 1807, daarna kolonel en commandant van het 2 ^e cuirassiers hollandais in 1809. Hij gaat over in Franse dienst en commandeert het 33 ^e léger in Rusland. Gewond te Krasnoïe. Hij wordt gevangen genomen en komt in Frankrijk terug op 10 aug. 1814. In de kerk: opschrift in de Guide. (schip, linkerkant) b. Het kasteel, verbouwd in 1823, vlakbij de kerk, behoort aan kolonel Marguerie (privé eigendom)
Saint-Jean-Rhorbach 67 F1	49°01'32.60 N 06°52'57.50 O 49°01'32.60 N 06°52'57.50 O	a.Op de hoek van de N74 (nu: D674)en de rue Éblé, vlak bij het dodenmonument, een stèle, met een buste er op, die voorstelt: Jean-Baptiste Éblé (NED+ENG+FR). Generaal der artillerie in 1793, minister van oorlog van het koninkrijk West-Phalen (1808-1818). Baron van het Empire in 1808). Hij dient te Portugal (1810). Graaf van het Empire in 1812. Hij commandeert de bruggenbouwers (genie, rkv) van de Grande Armée. Hij redt met zijn ponteniers een deel van het leger tijdens de overtocht over de Berezina en sterft enige weken later. De buste, werk van Gatelet, ingewijd in 1930, wordt meegenomen door de Duitsers tijdens WO II. Maar de patriotten weten hem tijdig te redden en verbergen hem in een put, waar hij blijft tot 1945. b. rue Éblé, het geboortehuis van generaal Éblé bestaat niet meer. Een PC is bevestigd door het Souvenir francais, op een gebouw, dat iets verder staat. Opschrift in de Guide. (Op deze PC staan twee fouten: er staat 1757 ipv. 1758 en 31 dec. ipv. 30 dec.)

	49°01'35.00 N 06°53'01.90 O	c.Een portret van Éblé versiert de hoofdzaal van het stadhuis.
Sainte-Ruffine 65 G1	49°06'18.20 N 06°05'48.60 O = voor kerk	a.Gemeentelijk kerkhof rondom de kerk: - Francois-Xavier Schwartz (ENG+FR), generaal. Brigade-chef van het 5 ^e hussards in 1799. Hij dient in het leger van de Rijn, daarna in het leger van Hannover (1803-1805). Hij vecht bij Austerlitz, daarna in Pruisen met Lasalle (Stettin en Golymin). Benoemd tot brigade-generaal einde 1806. Hij dient te Spanje. Baron van het Empire in 1808. Hij wordt gevangen genomen in Spanje. Opschrift inde Guide. - Louis Marceau-Desgraviers (ENG) , officier der cavalerie. Lid van het Legioen van Eer, broer van generaal Marceau (Francois-Severin) .
Sarralbe 67 G2	48°59'44.80 N 07°00'49.90 O = ingang	a.Ophet gemeentelijk kerkhof, op de hoogte, vlakbij de kapel, op de sepultures van de families Marulaz-Schuler-Maréchal (zie een lijst FR), een vermelding ter herinnering aan de leden van deze families, die dienst deden in de Grande Armée. Iets verderop het monument van Martin Herlé (foto graf). Tegen de kerk aan. Opschrift in de Guide. (tombe, versierd met militaire attributen met de inscripties 'Jena / Friedland')
Thionville 45 G3	49°21'34.50 N 06°10'18.40 O = parkeerplaats. Groot park, zoeken! 49°21'06.60 N 06°09'35.90 O	a.In het park Napoléon, vlakbij het station (gare routière), een buste van Napoleon. b.Place Merlin, op de hoek van de rue Joffre, het monument van Antoine-Christophe Merlin de Tionville (NED+ENG+FR), conventioneel en afgevaardigde in de Raad van Vijfhonderd. Het monument draagt inscripties ter herinnering aan zijn drie broers: - Antoine-Francois Merlin (FR): brigade-generaal in 1797, werkzaam in het leger van de Rijn, daarna in het leger van Italië (1799) - Jean-Baptiste Merlin (FR): kolonel van het 8 ^e cuirassiers, dient in Italië in 1805, daarna in Pruisen en in Polen. Baron van het Empire in 1809. Hij wordt gewond te Essling. Daarna benoemd tot brigade-generaal in 1809 - Christophe Merlin (FR): brigade-generaal in 1805, dient in Italië, daarna in het leger van Napels (1806-1808). Aide de camp van koning Joseph. Hij dient te Spanje (1808-1809). Graaf van het Empire in 1810. Hij wordt divisie-generaal in 1814.

16-9-2021 10:10

NED = artikel erbij gevonden in het Nederlands

FR = artikel erbij gevonden in het Frans

DUI = artikel erbij gevonden in het Duits

ENG = artikel erbij gevonden in het Engels

NIETS = geen artikel er bij gevonden